

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Західнодонбаський інститут

МАУП

Кафедра економіки та менеджменту

«Затверджую»
Директор

Житник Н.В.
«28» червня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту

Протокол № 5 від 26.06.2024 р.

Завідувач кафедри *Т.І. Тищенко* Тищенко Т.І.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія менеджменту

спеціальності: 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня бакалавр
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: Менеджмент
(назва освітньої програми)

Павлоград ЗІ МАУП 2024

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Західнодонбаський інститут
Кафедра соціально-гуманітарної підготовки та права**

Назва дисципліни	Історія менеджменту
Викладач (-і)	Абдулов Рінат Махмутович, к.п.н., магістр з управління інноваційною діяльністю
Портфоліо викладача (-ів)	https://zi-maup.com.ua/portfolio-vykladachiv-ekonomika-ta-menedzhment/
Контактний тел.	050-923-0499
E-mail:	kafedra_economics_management@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	https://zi-maup.com.ua/metodychni-materialy-sylabusy/
Консультації	Згідно з графіком консультацій викладача кафедри вівторок і четвер, 14:00-15:00 год., ауд. 2.16. Консультації в день проведення лекцій/лабораторних занять (за попередньою домовленістю). Можливі он-лайн консультації через Skype, Viber. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальна дисципліна «Історія менеджменту» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр» в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Має статус обов'язкової компоненти циклу професійної підготовки. Дисципліна «Історія менеджменту» забезпечує у визначальній мірі якісну підготовку висококваліфікованих спеціалістів з навиками ефективного керівництва і самоуправління на основі знань про еволюційний розвиток наукової управлінської думки. Наука про історичне становлення та розвиток менеджменту є сучасною економічною наукою, яка покликана розширювати пізнання в сфері дослідження історичних особливостей розвитку управління та управлінської думки з метою покращення всієї системи управління організацією.

2. Мета вивчення дисципліни «Історія менеджменту»: формування сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; знання історичних тенденцій і закономірностей розвитку менеджменту.

Основним завданням курсу є формування у студентів знань з таких основних питань:

- Зародження світової управлінської думки та історичні передумови виникнення менеджменту;
- Історія розвитку управлінської думки в Україні;
- Виникнення і розвиток наукових шкіл менеджменту;

— Особливості і тенденції розвитку сучасного менеджменту, сучасні підходи до управління;

— Сучасна система поглядів на управління.

3. Формат курсу. очний (*offline*), дистанційний (*online*).

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності).

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати первинні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності / ЗК	ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління
Програмні результати навчання (ПРН).	ПРН 2. Уміти використовувати у практичній діяльності знання з теорії управління; демонструвати знання основних теорій мотивації, лідерства та влади для вирішення управлінських завдань, уміння використовувати різні способи вирішення конфліктних ситуацій в організації. ПРН 3. Уміння застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти вітчизняного законодавств ПРН 4. Уміти використовувати у практичній діяльності методи аналізу для вирішення конкретних завдань. ПРН 10. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. ПРН 11. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи ПРН 12. Показувати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації. ПРН 13. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації ПРН 19. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

5. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>«Історія менеджменту»</i>		
Курс	1	1
Семестр	2	2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	8
Модульний контроль	2	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	64	112
Форма семестрового контролю	<i>іспит</i>	<i>іспит</i>

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7. Пререквізити - для успішного вивчення дисципліни потрібно добре знати такі курси: *вступ до фаху, економічна теорія..*

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання.

- Загальноживані програми та операційні системи, такі як програми презентацій Microsoft PowerPoint, Open Office Impress

- Проектор.
- Програмне забезпечення для проведення тестування.
- Курси на онлайн-платформах.

9. Політика курсу - <https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/akademichna-dobrochesnist.html>.

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Західнодонбаського інституту ПрАТ«ВНЗ»МАУП»).

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.

За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

10. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

	Назва теми	Кількість годин			
		Усього годин/ кредитів	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Змістовий модуль1. Становлення перших теорій управління					
1.	Тема 1. Предмет і підходи до аналізу управління як наукової дисципліни	6	2	-	4
2.	Тема 2. Зародження світової управлінської думки	6	2	-	4
3.	Тема 3. Управлінська думка в Україні з часів Київської Русі до кінця XIX ст.	8	2	2	4
4.	Тема 4. Виникнення і розвиток наукового управління	12	4	2	6
5.	Тема 5. Розвиток наукового менеджменту	14	4	2	8
Змістовий модуль2.Розвиток управлінської думки в XX-XXI столітті					
1.	Тема 6. Адміністративна школа управління	16	4	4	8
2.	Тема 7. Школа людських відносин	16	4	4	8
3.	Тема 8. Науковий підхід до дослідження управління в XX-XXI столітті	16	4	4	8
4.	Тема 9. Сучасний біхевіоризм Теорія “поведінки людини” Кріса Арджиріса. Теорія “Х” та “У” Дугласа Мак-Грегора. Теорія “Z” Вільяма Оучі.	16	4	4	8
5.	Тема 10. Розвиток управлінської думки в Україні в XX-XXI столітті	10	2	2	6
Разом		120	32	24	64

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Виступ за темою **індивідуального завдання.**
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ«ВНЗ«МАУП»(<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>)

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	9	9
Відвідування семінарських занять	1	3	3	9	9
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	3	30	9	90
Робота на практичному занятті	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	1	30
Разом		-	75	-	182
Максимальна кількість балів:					257
257:100=2,57. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,57 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання (презентаційні повідомлення на семінарські заняття).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення – 2 бали

13. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ«МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7aw VKn1OdfG8 8Hg8D/view>).

Критерії оцінювання:

- виконання тестових завдань – максимум 25 балів.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань (чи усної відповіді на теоретичні питання) є:

№ п/п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 бали
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

14. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: *Іспит*

Іспит проводиться у **тестовій формі (50 питань)** за відповідь на які максимально можливо отримати **50 балів**.

Тестування проводиться на платформі <https://naurok.com.ua/>, оцінювання здійснюється автоматично програмою за шкалою ECTS.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи для студентів денної та заочної форми навчання + результати іспиту у для студентів денної та заочної форми навчання.

15. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Умови і причини зародження професійного менеджменту.
2. Особливості менеджменту в цивілізаціях Сходу
3. Організація управління в Стародавній Месопотамії (відповідно в стародавніх Єгипті, Греції, Римі, Індії та Китаї).
4. Вплив культурного середовища на розвиток теорії і практики менеджменту.
5. Управлінські ідеї в працях Н. Макіавеллі.
6. Промислова революція та її вплив на практику управління.
7. Менеджмент як фактор виробництва.
8. Промислова революція і проблема підготовки персоналу.

9. Піонери менеджменту в індустріальну епоху.
10. Особливості розвитку професійної освіти в окремих країнах(США, Великобританія, Франція, Німеччина, Японія, Китай, Росія та ін)
11. Ф. Тейлор і становлення наукового менеджменту.
12. Ф. Тейлор і організована праця.
13. Г. Еммерсон і підвищення продуктивності праці.
14. Внесок Ч. Беббіджа в розвиток теорії та практики управління і управлінської праці.
15. А. Файоль і його роль у створенні теорії сучасного менеджменту.
16. Вплив А. Файоля на розвиток системи підготовки менеджерів.
17. Проблема взаємовідносин підприємців і профспілок у працях класиків менеджменту.
18. Розвиток принципів менеджменту теоретиками практиками управління.
19. Управлінські ідеї в працях М. Вебера.
20. Хоторнські дослідження та становлення школи людських відносин.
21. Теорія мотивації А. Маслоу.
22. Людський фактор в управлінні (Дж.Морено і К. Левін).
23. Філософія управління в роботах М. П. Фоллет.
24. Історія розвитку державного управління в Росії (формування наказовій системи, реформи Петра I, Катерини II, реформи 1861-1874 р.р.)
25. Спроби створення зразкових аграрних господарств в Україні після скасування кріпосного права (А. Фет та ін.)
26. Розвиток теорії управління радянськими і російськими вченими і практиками.
27. Особливості європейської моделі менеджменту.
28. Особливості американської моделі менеджменту.
29. Особливості японської моделі менеджменту.
30. Перспективи розвитку сучасного менеджменту

16. Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	Для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Рекомендовані джерела(література):

Список літератури

Основна

1. Кісь С. Я. Історія вчень менеджменту : конспект лекцій/ Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013.
2. Ковтун Н. С., Літовченко Б. В. Історія вчень менеджменту. Практикум : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019.
3. Кравченко А. И. История менеджмента: [учеб. пособ. для студ. вузов]. М. : Академический проект, 2005.
4. Мармаза О.І. М Основи теорії менеджменту. Х.: ТОВ «Планета-принт», 2015.
5. Новальська Н. І. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Історія менеджменту» (для бакалаврів) К. : Персонал, 2015. .
7. Юрик Н.Є. Історія менеджменту : Курс лекцій. – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015.

Додаткові

9. Дідковська Л.Г., Гордієнко П.Л. Історія вчень менеджменту: [Навчальний посібник]. К.: Алерта, 2008.
10. Кредисов А. И. История учений менеджмента. К. : ВИРА-Р, 2000.
11. Кредисов А.І. Історія вчень менеджменту: Підручник. К.: Знання України, 2001.
12. Наука управляти: з історії менеджменту: [хрестоматія]. Київ, 1993.
14. Пильгуй Н. А. История мировых экономических идей. Киев, 1992.
16. Тарнавська Н. П. Менеджмент: теорія та практика. Тернопіль, 1997.
18. Форд Г. Моє життя та робота. К.: Наш Формат, 2015.
21. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
22. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
23. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>